60ste vergadering

Dinsdag 12 maart 1996

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Deetman

Tegenwoordig zijn 137 leden, te weten:

Adelmund, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Assen, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Boogaard, Van den Bos, Van Boxtel, Bremmer, V.A.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Deetman, Van Dijke, Dijksma, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Van Erp, Esselink, Essers, Fermina, Gabor, Van Gelder, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Heerma, Van der Heijden, Hessing, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Ten Hoopen, De Hoop Scheffer, Houda, Huys, Janmaat, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, Keur, Klein Molekamp, Koekkoek, De Koning, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leerkes, Leers, Liemburg, Van der Linden, Marijnissen, Mateman, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Nijpels-Hezemans, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Van der Ploeg, Poppe, Rabbae, Rehwinkel, Reitsma, Remkes, Van Rey, Van 't Riet, Rijpstra, Van Rooy, Rosenmöller, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schutte, Schuurman, Sipkes, Smits, Soutendijk-van Appeldoorn, Stellingwerf, Sterk, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Van Traa, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Versnel-Schmitz, Vliegenthart, Van der Vlies, Van Vliet, H. Vos, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Voûte-Droste, Vreeman, B.M. de Vries, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga, Wolffensperger, Wolters, Woltjer, Ybema, Van Zijl, Zijlstra, Zonneveld en Van Zuijlen,

en mevrouw Borst-Eilers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Netelenbos, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, en de heer Linschoten, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

M.M. van der Burg, wegens bezigheden elders;

Van der Hoeven, voor het eerste gedeelte van de vergadering, wegens het bijwonen van een begrafenis;

Lilipaly en Verspaget, wegens verblijf buitenslands;

Hoogervorst, wegens verblijf buitenslands, ook morgen;

Bukman, Rouvoet en Weisglas, wegens verblijf buitenslands, de gehele week;

Van Gijzel en Dijksman, wegens ziekte;

M.M.H. Kamp en Hendriks, wegens ziekte, de gehele week.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, het nota-overleg van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken over de aanstellingswijze van de burgemeester en de commissaris van de koningin en over de wethouder-niet raadslid en de gedeputeerde-niet statenlid van 18 maart a.s. te verplaatsen naar maandag 1 april van 18.30 uur tot 23.00 uur.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Voorzitter! Ik verzoek u namens de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid om zo mogelijk nog deze middag een debat te houden met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar aanleiding van vragen die in deze Kamer zijn gerezen over de verschijning en de verschijningsdatum van CTSV-rapporten tijdens de plenaire behandeling in dit huis van de Ziektewet, eind november. Ik verzoek u daarbij, indien mogelijk, ruime spreektijden toe te kennen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, tegemoet te komen aan het verzoek van de commissie. Dat wil zeggen dat het debat waarom gevraagd is, hedenmiddag na het vragenuur zal

aanvangen. Ik stel verder voor, de spreektijden te bepalen op ten hoogste 10 minuten voor de fracties van CDA, VVD, PvdA en D66, 7 minuten voor de fractie van GroenLinks, 5 minuten voor de overige fracties en 2,5 minuut voor de afgesplitste fracties.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik attendeer de Kamer erop, dat het niet uitgesloten mag worden geacht dat dit debat aanleiding geeft tot moties die om onmiddellijke stemming vragen. Ik vraag de leden dus zich ervan bewust te zijn dat er vandaag wellicht gestemd zal worden. Vermoedelijk zal dat na de avondpauze zijn.

Het woord is aan de heer Blauw.

De heer **Blauw** (VVD): Voorzitter! Voor donderdag staat de wijziging van de Jachtwet op de plenaire agenda. Nu is er morgen een procedurevergadering van de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, waarbij dit punt aan de orde komt omdat zich een nieuwe ontwikkeling heeft voorgedaan. De Jachtwet loopt wellicht ten einde en wordt dan opgenomen in de Fauna- en florawet. De behandeling daarvan kunnen wij binnen een paar maanden tegemoetzien. Ik sluit niet uit dat de discussie in de procedurevergadering leidt tot het verzoek om de wijziging van de Jachtwet van de agenda af te voeren.

De **voorzitter**: Begrijp ik dat u zegt dat de kans zelfs aanwezig is dat het voorstel ooit zal worden ingetrokken in verband met het andere wetsvoorstel dat in aantocht is?

De heer **Blauw** (VVD): Dat lijkt mij zeer logisch.

De **voorzitter**: Dan stel ik voor, tenzij de commissie anders besluit, wetsvoorstel 23937 van de agenda af te voeren. Besluit de commissie tot een andere gang van zaken, dan zullen wij het wel donderdag behandelen.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (SGP): Mijnheer de voorzitter! De verschrikkelijke terreuraanslagen in Israël door Hamas hebben ons weer bepaald bij de ernst van het internationale terrorisme en de noodzaak van een gecoördineerde aanpak van de bestrijding daarvan. De SGP-fractie heeft daarover vorige week al schriftelijke vragen gesteld. Inmiddels hebben zich echter nieuwe ontwikkelingen voorgedaan. Ik denk dan met name aan de informele Eurotop die de afgelopen dagen gehouden is en aan de conferentie die morgen zal plaatsvinden. Mijn verzoek via u aan het kabinet is of het ons zo spoedig mogelijk per brief kan informeren over de inspanningen van de Nederlandse regering, ook in Europees verband, met betrekking tot de bestrijding van het internationale terrorisme in het Midden-Oosten. Ik denk daarbij met name aan de aanpak van de Hamas-beweging in internationaal verband en aan eventuele gecoördineerde acties tegen Iran. Wij nemen aan dat in deze brief ook onze eerder gestelde vragen zullen worden beantwoord.

De heer **Van den Bos** (D66): Ik steun dit verzoek.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Ook ik steun dit verzoek.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Marijnissen.

De heer **Marijnissen** (SP): Voorzitter! De samenleving wordt al een poosje geconfronteerd met de gevolgen van de bezuinigingen op de thuiszorg en van de door dit kabinet gepropageerde marktwerking. De minister liet de Kamer op 28 juni 1995 weten dat er zo spoedig mogelijk na het zomerreces een nota zou verschijnen waarin de thuiszorg uitvoerig aan de orde zou komen. Die nota is niet verschenen. Een tweede gelegenheid waarbij de minister in staat was om de Kamer verder te informeren over de thuiszorg was naar aanleiding van een opmerking van mij bij de regeling van werkzaamheden op 19 december 1995. Pas op 15 januari van dit jaar kreeg de Kamer een brief van de minister waarin zij stelde dat er in de loop van februari uitsluitsel zou worden gegeven over de gevolgen van de bezuinigingen op de thuiszorg. Inmiddels is het 12 maart en er is nog geen brief van het kabinet over deze zaak.

Mijnheer de voorzitter! Ik vraag het kabinet via u om zo spoedig mogelijk een brief te doen uitgaan waarin twee zaken uiteen worden gezet. In de eerste plaats wat in personele zin de gevolgen zijn van de bezuinigingen op de thuiszorg en van de marktwerking en in de tweede plaats in hoeverre deze bezuinigingen leiden tot verslechtering van de arbeidspositie van werkenden in de thuiszorg.

Mevrouw **Nijpels-Hezemans** (groep-Nijpels): Ik steun het verzoek van de heer Marijnissen van harte. Wij wachten nog steeds op antwoorden die bij de behandeling van de nota over de thuiszorg zouden worden gegeven. Het is de hoogste tijd dat hierover uitsluitsel komt.

Mevrouw **Vliegenthart** (PvdA): Voorzitter! Ik sluit mij bij dit verzoek aan, overigens met de toevoeging dat de regering heeft toegezegd om de brief vlak na het voorjaarsreces aan de Kamer te sturen. Ik ga ervan uit dat wij de brief deze week of uiterlijk volgende week zullen ontvangen.

Mevrouw **Dankers** (CDA): Voorzitter! Ik sluit mij bij de vorige sprekers aan.

De heer **Verkerk** (AOV): Voorzitter! Het AOV steunt het verzoek van de heer Marijnissen, vooral ook omdat er grote problemen zijn bij de mensen die in de thuiszorg werken, want men weet niet waar men aan toe is.

De heer **Van Boxtel** (D66): Voorzitter! De D66-fractie acht het kabinet gebonden aan zijn toezegging dat de nota zo spoedig mogelijk zal worden toegezonden.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Poppe.

Voorzitter

De heer **Poppe** (SP): Mijnheer de voorzitter! Tijdens het reces hebben wij van het kabinet de antwoorden ontvangen op schriftelijke vragen in verband met de toezegging die tijdens het debat over de gouden handdruk voor de heer Van Randwijck is gedaan. De antwoorden zijn nogal teleurstellend. Het kabinet heeft zich er een beetje met een jantje-van-leiden van afgemaakt. Ik had, gezien de enorme commotie rondom deze kwestie, meer verwacht van het kabinet. Er is een inventarisatie gemaakt waaruit blijkt dat er de afgelopen vijf jaar op departementen veertien keer een afvloeiingsregeling is getroffen. Het blijkt dus eerder gebruikelijk te zijn dan een uitzondering. Naar de inhoud van de regelingen en de hoogte van de afkoopsommen moeten wij gissen.

In het debat over de gouden handdruk voor de heer Van Randwijck zijn richtlijnen toegezegd, maar de enige richtlijn waarmee het kabinet nu komt, is dat er over dergelijke regelingen eerst overleg in het kabinet plaatsvindt. Onzes inziens voorkomt dat niet dat er riante afkoopsommen worden uitbetaald. Daarom wil ik de minister van Binnenlandse Zaken om een brief vragen, waarin de volgende vragen beantwoord zouden moeten worden. 1. Wat was de inhoud van de regelingen en de hoogte van de afkoopsommen voor de veertien topambtenaren? 2. Welke andere stappen kunnen er worden genomen om gouden handdrukken te voorkomen?

Mijnheer de voorzitter! Er is nog een tweede aspect. Ook op lokaal niveau spelen gouden handdrukken. Inmiddels hebben mij berichten bereikt over riante regelingen voor de gemeentesecretarissen van Leeuwarden en van Brederwiede. In de laatstgenoemde gemeente met 12.000 inwoners vertrekt de gemeentesecretaris met een handdruk van maar liefst ¦ 800.000. Dat is altijd nog ¦ 70 per inwoner. Daarom wil ik de minister verzoeken of hij in de door mij gevraagde brief ook de volgende vragen kan beantwoorden. 1. Kan een inventarisatie gemaakt worden van afkoopregelingen op lokaal niveau? 2. Welke stappen kunnen ondernomen worden om ook die te voorkomen?

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Leerkes aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over **het ontstaan van een ''economische'' gezondheidszorg (achterstelling van niet-actieven ten opzichte van actieven bij medische behandeling) door de afschaffing van de Ziektewet**.

□

De heer **Leerkes** (Unie 55+): Voorzitter! Ik heb in november 1994 met de minister gesproken over een op handen zijnde mogelijke economische gezondheidszorg. Wij hebben het toen ook even gehad over een elitaire gezondheidszorg en daarvan heeft de minister gezegd: nou, dat valt nog wel mee.

Het heeft mij verbaasd dat die economische gezondheidszorg zo snel gestalte heeft gekregen. Uit diverse regio's bereiken ons berichten dat er wel degelijk sprake is van een economische gezondheidszorg. Zo heb ik hier een persbericht van een ouderenbond waarin staat: ouderen nog langer op de wachtlijst door opheffing van de Ziektewet. Het gaat hier overigens niet uitsluitend om de ouderen, maar ik heb het over de inactieven die nu nog langer op de wachtlijsten zullen moeten staan.

Een groep huisartsen in de regio Overijssel wijst het omzeilen van de wachtlijsten door de bedrijven af. Ziekenhuizen in ons land, zoals het Spaarneziekenhuis, wijzen dat ook af, maar andere ziekenhuizen geven de werkenden wel voorrang. Kortom, er is een chaos ontstaan. Hoe zal het straks allemaal gebeuren? De verzekeraars melden zich nu bij de poorten van de ziekenhuizen. Via onderhandelingen zullen in de kleine uurtjes en in het weekend de deuren van het ziekenhuis opengaan en zullen de mensen die economisch belangrijk zijn, voorrang krijgen. Mijn vragen aan de minister zijn de volgende.

1. Is het voor de minister aanvaardbaar dat werkenden voorrang krijgen boven niet-werkenden, zodat er sprake is van een economische gezondheidszorg?

2. Is het aanvaardbaar dat ziektekostenverzekeraars zich tevens opwerpen als herverzekeraars van loonkosten van zieke werknemers? Zo ja, hoe denkt de minister de ongewenste verstrengeling van belangen te voorkomen?

3. Zijn deze ontwikkelingen versterkt of veroorzaakt door de afschaffing van de Ziektewet?

□

Minister **Borst-Eilers**: Mijnheer de voorzitter! Het onderwerp waar de heer Leerkes aandacht voor vraagt, is al eerder in deze Kamer aan de orde geweest. Ik denk bijvoorbeeld aan vragen die daarover gesteld zijn door de leden Van Boxtel en Oudkerk. Ik ben bezig met de beantwoording daarvan. Ik realiseer mij dat die iets later komt dan oorspronkelijk de bedoeling was, maar dat komt doordat het vrij ingewikkeld is om er precies achter te komen wat er nu wel en niet in Nederland gebeurt. Het is overigens inderdaad juist dat de heer Leerkes al in november 1994 aandacht voor dit vraagstuk heeft gevraagd.

De eerste vraag van de heer Leerkes luidt: is het nu aanvaardbaar dat werkenden voorrang krijgen boven niet-werkenden? Werkgevers proberen soms om werkenden op bijvoorbeeld een zaterdag geopereerd te krijgen. Zij zijn op die manier sneller hersteld dan wanneer zij gewoon op de wachtlijst terecht zouden zijn gekomen. De reden waarom werkgevers dat doen, is natuurlijk gelegen in het feit dat werkgevers nu meer risico dragen voor het ziekteverzuim en er ook financieel belang bij hebben om ervoor te zorgen dat mensen weer zo snel mogelijk aan het werk komen. Uit een algemeen oogpunt van het stimuleren van werk en van economische bedrijvigheid vindt het kabinet dit wel een begrijpelijke wens, maar er liggen hier natuurlijk duidelijke risico's op de loer. De minister-president heeft afgelopen vrijdagavond in zijn vrijdaggesprek op de televisie over dit onderwerp aan de ene kant gezegd dat hij begrip heeft voor de positie van de werkgevers en voor hun wensen op dit punt; aan de andere kant heeft hij, net zoals ik al herhaaldelijk heb gedaan, nogmaals nadrukkelijk